

„POKROK“ vychádza každý piatok

Adresa pre všetky zasielky:

Redakcia, Uh. Skalica (Szakolca).

Reklamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a

platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roka 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zasielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Ako sme bohatí?

Úvaha dľa 5. čítanky pre školy obecné.

Medzi učiteľmi, keď sa dakde sejdú, pretriasajú sa običajno rôzne školské záležitosti a vtedy výjde všeličo na svetlo, čo ináčie ani školdozorca sa nedozvie, ani to pri návštevách nezbadá.

U nás v mestečku prebýva niekoľko pánov a veľmi mnoho chudobných ľudí. Pracujú vo fabrike a vo dvoch veľkých majeroch. Práca tohoto chudobného ľudu je ťažká, ale mzdu veľmi ľahko v sobotu večer zrátajú a veľmi si s ňou ani vačky neobťažujú. Tváre jejích sú bledé, pohľady pokorné a zasaŕšené; majú veľa biednych a nezdravých detí. Pre ťažkú nezdravú prácu, pre chudobu a nezriedka i pre nesporiadaný život, — hynú. — Moja trieda je plná takových dieťok, ale bieda a trápenie nedovede im vziať jejích veselé a radostné úsmevy.

Ráz čítali sme ešte zo starej čítanky ten známy článok „Ako sme bohatí“; poneváč ale dnes veľmi málo chlapcov prišlo, pýtal som sa: „A kde sú tí ostatní chlapci?“

„Na hone; dnes majú páni poľovačku,“ odpovedalo ich viac.

„A čo dostanú za to?“ pýtal som sa ďalej.

„Päťadvadsať krajciarov,“ znela odpoveď.

Teraz sme započali čítať ten článok, v ktorom stojí: jak my zdraví ľudia sme bohatí. Za koľko tisícov stojí naša noha; za koľko ruky, hlava; koľko millionov je hodno naše zdravé telo so všetkými piati smysli. A tí chlapci v triede, keď čítali o svojom nenadálom objavení vlastného bohatstva, ktoré sa im zdálo veľmi podivným, pozreli na seba pohľadmi nedôvernými a usmievali sa. „Kto by to bol myslel, toľko peňazí!“ — zdaly sa tie oči rozprávať. A čo teprv v prestávke bolo to reči!

Tonik Prachárov chválil sa ostatným spolužiakom: „My sme najbohatší v celom mestečku; nás je najviac; s babkou je nás dvanásť!“

Boli Pracharových opravdu najbohatší asnaď i v celom okolíu: toľko detí, toľko biedy, nebolo nikde, ako u Prachárov. Skoro všetky dieťky rátať po tom, koľko že bohatstva je skritého v jejích bytoch, medzi štyrmi múrmi svetličiek, ktoré ani není sú jejích vlastnosťou ale len v prenájme.

„My sme ale o pekných pár tisíc zlatých bohatší, ako pán Schlesinger, majiteľ obydvoch majerov,“ — usmievalo se jedno dievča, ktoré malo ešte šesť bratov a sestru. Otec už mesiac leží na ceterine a matka živila sa s detmi polo prácou, polo žebrotou. —

Na druhý deň, keď i ostatní chlapci boli prišli, opakovali sme ešte raz tento článok. Ale druhý deň neboly dieťky tak chápavé. Keď sme boli hotoví, kládol som otázky.

„Koľko že millionov majetku máte vy doma, Buriane?“

„Vyziabľý chlapec stannul. Bol to jeden, čo s piati bratmi noc ako noc, pod stolom a

laviciami spával, na dajakých sosbieraných handrách. Tento ale nedal odpovedi, lež smútno hľad na zem a mlčal.

„No, koľko? — Rátaj!“

„Žiadny pán učiteľ“ — odpovedal a smútno pozieral na zem.

„A prečo?“

„Predčierom priniesla nám pani babka dievčatko a mamička nemá ani na chlieb.“ — a slzy ho pritom polialy.

Bolo hrobové ticho vo škole. Aby som ho zaplašil, vyvčlal som toho najbohatšieho, čo najväčšmi sa nadúval, a pýtam sa toho:

„A koľko millionov máte vy, Prachare?“

„Ani jeden — pán učiteľ“

„A prečo nie? Je vás dvanásť a ste zdraví všetci!“

„Prečože tá čítanka cigáni.“ „Co? čítanka cigáni? Ako to; ako to myslíš?“

„Áno cigáni! Jožkovi Žalnému včera nehone pán veľkomožný (tovarník) prestrelil nohu, a dal mu za to len dve koruny.“

„Keďby to v tej čítanke pravda bola, musel by mu dať aspoň pol fabriky!“ ozval sa prostorečný Mišo Pecharik. —

Teraz sa pýtam ja: „Kto luže, kto balamúti? Čítanka, či — vy?“

A dieťky jedným hlasom odpovedaly: „Čítanka luže!“ —

A malý pravdu. Syn fabrického robotníka Žalného do dnes kríva. Dve koruny dostal, ktoré otec ihneď prepil po poľovačke a chlapec stal sa zobrákom.

No, veď má ešte jednu nohu, Tá je do ista teraz viac hodná, ako boly pred tým obydvie. A tie ruky a hlava nič??

Pán veľkomožný ale netaxuje ako čítanka; i on uzná, že ona balamúti. Keďby to bola jeho noha — to už hej! To je už dačo iného! Ale robotník? — Hm! za jedného desať! —

Pre našich mládencov.

Milí mládenci! Dobře viete, že teraz, keď nastaly delšie podzimkové večery, a je po polných prácach, nastávajú nám, jak už po iné roky, tak i tento rok, raz do týždňa, a to vo stvrtok v katolíckom kruhu čajové večierky, kde by sme sa mali my mládenci schádzať. Bohu žiaľ, doposiaľ sa nás tam veľmi málo schádza, keď aj tam niektorý príde, pozre sa cez okno, a jak vidí, že je nás tam málo, povie si „a ja tam neidem, čo by som tam robil.“ — Ja, milí mládenci, keď by si tak každý s nás povedal, to by tam nebolo jakživ žiadného. Tak aj keď niektorého voláme, povie nám: „Než by som im mal tam dať za vođu tri krajciare, radšej si za ne idem vypiť.“ — A čoho, milí mládenci? To snad už viete, a jestli s vás niektorý nevie, tak vám poviem čoho. Pálenky. No to už je dost smutno, milí mládenci. Však mierne piť nám nezakazuje žiadny, len nechodte do tých špiravých putík, na ten jedovitý smrad, na tú pálenku. Keď máte smäd, tak si radšej vypijej pohárok piva alebo vína, ale najlacniší liek te proti smädu voda! Keď odviknete za mladi

od pálenky, tak neskôr si na ňu ani nemyslite, dajte si pozor, keď to zanecháte, tak toho neobanujete. — Len si vezmite príklad od moravských lebo českých mládencov. Ti než by mali mimoriadne čas mrhať, alebo na pálenku isť, radšej čítajú, ba aj sami pišu do novin, a majú už aj svoj časopis „Selský Jinoch“ čo je vám snad už aj známe. Tak sú o mnoho vzdelanejší, než sme my. A aj dievčatá si tam povedaly, že keď môžu mať chlapci svoj časopis prečo by sme nemohly mať aj my. Nedajme sa im zahanbiť! — Ale ani sa nedaly, lebo už aj ony majú svoj časopis tak zvaný „Selka.“ Tak tedy milí mládenci, ani my sa nedajme chlapcom, ba tým menej dievčatom zahanbiť. Keď nevydávame časopis, tak aspoň do nektorého písme. V „Pokroku“ už aj bolo vyzvanie, aby sme tam písali, ale Bohu žiaľ, doposiaľ malo veľmi málo účinku, ba koro nič. Teda milí mládenci, aj my sa dajme do toho. Nám je to o mnoho lepšie, jako tým českým, lebo my máme krásne miesto na schádzanie, kde sa môžeme mnoho dobrého poučiť. Len do toho, milí mládenci s celou chuťou, a Pán Boh nám pomôže.

Píše: J. D. mlad.

25. novembra hráť sa bude:

Sedliak krivoprisažník.

Prídite isťe.

Plemena dojného dobytku.

(pokračování.)

Břerost trvá u jalovic nečastěji 41—42 týdnů; avšak závisí značnou měrou na poměrech ryze individualních. U jalovic silně krměných, velikých, trvá něco déle u slabých huběných a takí neduživých něco kratěji. Hospodáři považují za velkou výhodu před oteplením krmíti bohatými živinami, n bo lojněkrve tvořících krmiv, jako pokrutin, luštěnin a otrub, žita ale nemají se dávat jalovicím, poněvadž způsobují nebezpečí hořečky po oteplení a také nesmí byt píce přes příliš chudá.

Kde jeví se obtize v takovém případě, tam vážením každého osmého dne má býti krmivo. Ku konci březos, porod to jest když jest už čas vypršen 41—42 týdnů nekdy i dřív přichází ti

Doba vypuzování plodu trvá pravidelně u jalovic 2—3 i 6 hodin. Po porodu, když plod byl vypuzen, odcházejí pleny plodové, či tak zv. „čistidlo“ a rodidla do svého dřívějšího stavu se vracejí. Čistidlo odchází u jalovic za 3 hod. až za 4 hodin.

Nečistili se jalovice po 24 hodinách, jesto nepravidelné a nutno se postarati o pomoc.

Ale právě zde vyžaduje, aby sa zachovávala nejpřísnější důslednost. Nevystupují-li vlastnosti, jež chceme vyvolati, razovitě, nemusíme, vzhledem k účelům nahoře naznačeným, podržovati jako plemence oni taková zvířata. Jejichž tvary a ostatní vzhled jen oku se zamlouvají. Především nutno si je vymeziti určití cíl, pak přesně jej sledovati: vychovávatí si jednotlivé dojnice s vlastnostmi tak typickými zděděnými, že s prospechem dole mohou se vyvynovati racionálním pěstěním.

Nezapomínejme nikdy, že vlastnosti v tomto směru s počátku vyskytují se pouze jako vlohy a že jenom trvalím zušlechťováním a

vyživou vlohy tyto nechou se vyvinovať. Ponevác však sú to vlohy novonarodeného zvířete, ktoréž v tom nebo inom smere zde dobrem, je charakterizujúci, oprávňuje nás na pr. tele, pochádzajúci z dobrého plemene, jakožto nový článok v reťazi chovném, k väčším nádejím. Veľ vše upravujúci hodnota penežní takovéhoho zvířete je ďaleko vyšší, než zvířete zrozeňého neznámych rodičov.

Takto tvorením vlastných kmenů máme každý na svem napomáhat svym ohlívum a výtěžkú jejich. V příštím čísle to ukážem, jak lze nabýti znalosti o skutečné cene těchto plemených zvířat. Mějme jen stále na mysli fakt, že jenom tvorením dobrých, cenných kmenů dojných lze učiniti mlékařství trvale výnosným. Vyžaduje to však velký cvik, bistré oko, jakož i jistou sručnosť, má-li se vybirat materiál chovný, a není každému dáno, byt i byl sebe zdatnějším rolníkem, aby rozuměl této věci. Ale studiem typů dobytka lze se mnohému naučiti, mnohé získati. Chraňme se jen abyehom neobětováli své osobní pojetí „modě.“ V rolnictví a zvláště chovu zvířat, jest velké hospodářské nebezpečí v podřízování požadavku jeho nárokum mody. Nemáme obětovati takovým požadavkům ničeho ze své samostatnosti.

Tedy vyberme čo možná to nejlepší s existujúcej suroviny, zlepšme jí a vynútime z ni vlastnosti, jež tvoří soustavu: bohatství mlékem v poměru k schopnosti zažívání stuce. Tyto vlastnosti učiněné typickými u následujících pokolení.

Poistenie dobytka.

Uhyne-li dnes dakomu krava lebo vól, dostane tým celé hospodárstvo smrteľnú, alebo aspoň povážlivú ranu. My, ktorí o dobro ľudu vo dne v noci smýšľame neprestaneme pracovať ďalej, kým nenajdeme spôsob tomu, aby malý hospodár nebol vystavený tak veľkému nešťastu: aby nemohol utratiť svoj dobytok, z ktorého sa živi.

Skalické roľníctvo sružené okolo mliekarne vydržovalo 12. t. m. v kat. dome valnú poradu cieľom založenia poisťujúceho družstva. Porada rokovala o výške poisťujúceho poplatku. Ostali sme pri tom, aby sa platil 1 percent poisťného obnosu. Má-li teda roľník niektorý kravu, ktorú si cení na 100 zl., bude od nej platiť ročne 1 zl. poisťného. Každá premena musí byť u družstva, alebo u dôvernisa oznámená. Aby a pri hradení škody omýl stať nemohol, musí barva kusa byť označená. Voly však brať sa budú za rovnocenné; oba dva kuse

Poistovanie začne sa značiť od 1. decembra v mliekarňi. 20. novembra ale seje sa poverenictvo, aby zostavilo stanovy, ktoré sa valnému shromaždeniu prednesú. Poistiť statok môžu siaj z okolia Skalici tí, ktorí sú členami mliekarne.

Otené Gazdovské Obecenstvo!

Zaiste rozmýšľal už každý hospodár nad tým, jak ohromná summa peňazí siaha by sa, keď by si gazdovia tie peňaze, ktoré rozličným assekuráčnym spoločnosťam celé obce vyplácajú, sami skládali. A ponevác doposiaľ nikde nič nečinil, ohromný ten sch, ktorý robí milióny, do cudzých rúk vandraje

Aby sa tomu neieriadu predišlo, utvčila sa krájská „Gazdovská Poistujúca Spoločnosť“. Cieľom tejto spoločnosti je, aby každý gazda mohol, keď sa mu škoda stane, všetko svoje dostať až do ostatného haliera. Takáto spoločnosť ku blahobytu obyvatelstva v Nemecku už od 60 rokov účinkuje

Osoh, ktorý spoločnosť donáša, neshabú tí spekulanti, ktorí ani poľa, ba snáď ani domu svojho nemajú, lež osoh tento zase vráti sa hospodárom ktorý naň svojimi poplatkami prispeli. „Gazdovská Poistujúca Spoločnosť“, behom 5 rokov nasbírala (mimo základný) 601.000 korún. Tým sa teda pomáha našim gazdom, že z roka na rok menej platíť mosia.

Rozšírenie „Gazdovskej Poistujúcej Spoločnosti“ dokazuje aj to, že bolo r. 1901. poiste-

ného na 58 millionov a r. 1905. už viac, než na 600 millionov korún.

Uzná každý, že nie pre seba, lež pre obecenstvo gazdujeme. Preto nemožno zastaviť rozširovanie sa tejto poisťujúcej spoločnosti, jako vodu nemožno viesť hore vrohom.

Zastupiteľstvo pre Skalicu, má Pavel Hránek, dielovedúci v mliekarškom družstve. Poistiť si môže teda každý svoj majetok v mliekarškom družstve.

Platí sa od 100 zl. pod škridlicou 20 kr. pod šindelom 80 kr. pod slamou 1 zl. 20 kr.

Dopisy.

— Z Levárek. Pomsta. Či je aj to vzdelanie, keď sa česť bližného kradne? Nie, to není vzdelanosť!

Ja myslím, že s vzdelanosťou krestana má byť aj láska spojená; priateľa milovať nám ľahko padne, ale aj nepriateľ má sa milovať; aj on je náš bližný a Pán Boh žiada, aby sme bližného ako seba samého milovali. Ťažko je zachovať zákon svetskej vrchnosti; len sa rozpomeň, keď máš dajaký majetok, jak ti komšel drambľuje na kožu; len si dobre rozváž, či nemusíš dať porcie, jaké svetká vrchnosť požaduje; snáď to uznáš, že máš aj dajaký duševný majetok? Tam sa žiadajú duševné porcie, či dane; máš hlásnika, ktorý každú noc volá, abys zadosť učinil zákonu božiemu a upomiená ťa, abys rozjímal, čo si na leto dane dlžen a máš každodenne splácať Bohu, ráno, na poludne, večer a vždy po celý čas tvojho života.

Nechváľ sa, že si vzdelaný, keď nevieš aj zákon boží zachovať; rozváž si, či sa vôľa tvoja s vôľou Božiu srovnáva ustavične. Keď odriekavaš prosby: „buď vôľa tvoja, ako v nebi, tak aj na zemi.“ ku vzdelanosťi r. k. krestana, je hlavne potrebné zachovať príkaz boží. V tom už zadosť učiní, čo patrí na prospech duševného majetku. Svetská vrchnosť je predstavená, aby sme ju posluchali. „Čo je cisarovo, dajme cisarovi a čo je božieho, dajme Bohu!“ A po novinách nezaprášovať bližného múkou! — M.

Drobné zprávy.

Katolícky Kruh v Skalici

uspriada 25. novembra b. r. vo svojej dvorane veľkolepú

Katarinskú zábavu.

PROGRAMM:

Od 7. do 10. hodine: Divadelné predstavenie.

Hráť sa bude:

Sedliak krivoprisažník.

Obraz zo života dedinského vo troch jednaniach.

OSOBY:

Peter Skala, sedliak z „križovatky“	p. A. Hottmar
Evička	sl. A. Levius
Petrik } jeho deti	p. J. Bránecký
Andrej Stoupa, sedliak z „Adamova“	„ Mich. Tomík
Antonin, jeho syn	„ R. Krušina
Šatár	„ J. Šátek
Stará Liza	sl. Ter. Kolínek
Jakub } její vnukovia	p. J. Walluch
Veronka }	sl. A. Pekar
Lówy, hausírník	p. M. Horváth
Rozárka } její vnučky	sl. S. Veselý
Kačenka }	„ M. Kolínek
Ranhojič z Dubenca	p. R. Krušina

Po divadelnom predstavení: tanečná zábava. Vstupné: na sedenie I. miesto 1 kor., II. miesto 80 hal. na statie 60 hal.

Vstupenka platí aj na zábavu.

Upozornenie! Tento divadelný kus je zo sedliackého života vziatý a obsahuje mnoho dôležitých výjavov pre život. Preto by bolo žiaducno aby priatelia z celého okolia prišli, lebo tento kus sa len jedon ráz hráť bude.

Výbor.

Nitra, 14. novembra. Fraňo Veselovský, bývalý snemový vyslanec, žalovaný pre politické prečiny, po dvojdennom súdnom záverečnom pojednávaní bol sudom zpod obžaloby oslobodený.

Ružomberský process Svedkov na deň 26. novembra predvolajú do 100; obžalovaných je šestnáť. Brániť ich budú; Koriolán Brediceanu, dr. Aurel Vlad, dr. Bihiller, dr. Ján Mudroň, dr. Hiller, dr. Jozef Kállay, dr. Kartal. Siň súdobná je neveľká, kde zmesť sa len asi 50 poslucháčov. V pustia len toho kto bude mať vstupný list.

Lup-zna vražda na vlaku Na čiare Altona—Blankanese minulú dnu zavraždil neznámy človek na rýchliku cestujúceho zubného lekára Mausena. Časť o vražde vzbudil v celom Nemecku veľký ruch. Lekár mal pri sebe len málo peňazí. Vraha predvčerom v Altone chytili. Je to 18 ročný zahradnícky pomocník Tomáš Rucker, rodom z Česka. Pomocník v poslednom čase býval v Altone.

Čo stála Pešt Rákóciho slávnosť. Hlavnomestskský inžinierský úrad predostrel magistrátu účet na 28 500 korún len za dekoráčné výdavky na Rákóciho slávnosť.

Nešťastie na vojenskom cvičišti. Z Košíc oznamujú, že počas cvičenia jednoročných dobrovoľníkov pešieho pluku číslo 84 udalo sa nešťastie. Do pušky jedného z dobrovoľníkov dostal sa náhodou ostrý patron a keď tento vystrelil, padol komandujúci nadporučík Voits, ťažko trafený do nohy na zem. Vojenská vrchnosť zaviedla vyšetrovanie.

Suspendovaný advokát. Vo Viedni počas pojednávania processu proti vlamáčovi Shapirovi, vyslovil sa obhájca dr. Zigmund Hofmokr, že mu dôkazy k obrane „odeskamotované“ byly a že Žid „bude spálený“. Následkom toho vrchný zemský súd suspendoval Žida pre „neslušné chovanie sa“ na dva mesiace od advokatury.

Dvojhlavého orla odstránili. Dvojhlavého orla na Trojičnom stlpe, ktorého dvaja univerzitní poslucháči natreli červenou-biely-zeleňou farbou, dal farár v porozumení s magistrátom odstrániť. Jedni peštianské noviny koja sa nádejou, že orol tam už nikdy viac nepriđe, ale viedenský „Vaterland“ poznamenáva ktomu, že to nevedne, lebo že ak Uhorsko ďalej pôjde po terajšej ceste, môže byť zase raz potrebné osvobodenie Uhorska, aké bolo to, pre ktoré dvojhlavý orol prišiel na Trojičny stlp.

Zavraždili žandára. Pri istej tani v chotáre Kun. Sv. Mikuláši našli žandárskeho vodcu Fr. Gaspara zabitého z rostrepanou hlavou. Myslia, že je to dielom pomsty, lebo žandár veľmi prenas edoval 17. ročnú dcéru jedného z tamejších hospodárov.

Roľník

Kto bol prvým pánom na svete?	Roľník.
Kto bol prvým kráľom nad ľudstvom?	Roľník.
Kto sa o všetko stará na svete?	Roľník.
Kto o to prvé i posledné?	Roľník.
Kto sa derie na všetkých ľudi?	Roľník.
Kto na pánov, kto na židov?	Roľník.
Kto drží štát pohromade?	Roľník.
Kto platí najviac dane?	Roľník.
Kto je od pánov považovaný za posledného?	Roľník.
Na kom najviacej rajtujú páni?	Na roľníkovi.
	S. H.

Žarty.

Tiež pochopovanie. Sedlička (keď jako víchor preletel vedľa nej automobil): „Teraz už viem prečo ti diablí tak rýchlo letia, — aby ňím skorej vyhlí smradu.“

Správne. Sudca (k obžalovanému): „Ste zašalovaný, že ste Krotkého prv volom a potom oslom nazval!“

Obžalovaný: Osol je správne, pán sudca.

Novomódna slečna: „Ach keď bych len už prvého muža mala, o ostatných nemala bych starosť.“

Oklamaná nádej. Vandrovník, ktorý dobrých šiest hodín kráča v úslni: „Pani krémárka, prosil bych Vás o pohár čerstvej vody.“ (Keď mu krémárka so súcitom doniesla vody, celkom oklamán): „Nemáte v skutku nič inšieho?“

Logicky. (správne) A: Ponevác slečno mnoho peniazi máte, dívam sa, že sa nevydáte.“

Slečna: „Dovoľte o mnoho divnejšie by bolo, keď bych nemala peniazi a tak sa vydala.“

Prehliadnul. Žena: „O mój sladký, zlatý, dobručičký muzičku!“

Muž: „Len hovor; som na to najhorsie pripravený.“

Dievča (k sedliakovi): Moj otec Vám včera pri bitke do nosa zakúsol a dá sa pýtať, či azdaj nezostal tam trvať jeho falošný zub.

Mal príčinu. Žena: „A či si sa to aj opýtal, či si to dobre rozvážil, že si vezme našu dcéru?“ Muž: „Nie, lebo keď si rozmyslí, nevezme si našu dcéru.“

BESEDNICA.

Prístroj starorímskej dámy.

Sotvy že dáma vzneseného stavu ve starom Ríme svoju postiel opustila, ponáhla do kúpeľne, sedla do vane a nechala svoje telo skrz otrokyne s pemžom (Bimsstein) tref. Na to prišli iné otrokyne, ktoré mali zručnosť v pripravovaní rozličných masťičiek a ktoré mali za úlohu o jemnosti paninej kôže sa starať. Tieto otrokyne boli vo veľkej povážnosti, bo v tých časoch bola kozmetika položivým zdravotníctvom.

Po kúpeľi nechala si dáma celú tvár pokrít istou masťou potretou šiatkou, ktorú si tak dlho na tvár nechala, dokiaľ v jej komnatách sa držovala. Niektoré použily tohoto prostriedka pred spaním a nechaly šiatku celú noc na tvári, aby bola pred vzduchom chránená. Keď šiatku dala odstrániť, umyla otrokyňa jej tvár pomocou mäkkej handričky, oslím mliekom a druhá otrokyňa usilovala sa každú škvrnu z tváry odstrániť. Sviesu pleť dosiahla dáma pomocou popela so spálených slimákov, ktorý sa običajne mädou miešal. Druhý recept na sviežu pleť bol: na prach spálené veľké mravence s trošku mletej soli, alebo s mädou pomiešané; alebo: kuracia masť s potľúčenou cibulou.

Vrážky z tváre odstrániť, používal sa labutí tuk. Kožné šupinky ale tak odstraňovali, že otrokyňa namočila do rúžového oleja mäkký kusťok súkna, alebo barančie kôžky a tla s ňou tvár dámy.

Barania masť s mädou miešaná odstraňovala pehy z tváre a rúk. Oproti opuchlým upotrebovaly sa sadze z masťného dreva.

Kazdy viások — chlô — v tvári, bol ihneď jak sazadal, malými kliešťami vytrhnutý.

Iné ot kynie byly zase poverené, zuby čistiť. Keď voda nebola dostatočná, po žilo sa tlčenej morskej peny v moči rozpustenej a s mramorovým prachom pomiešanej. Tieto súčiasti používajú sa doposiaľ pri mnohých zubných práškoch. Malé zubné kartáčky, byly tiež už vtedy v móde; taktiež i falošné zuby.

Zubné parátka byly vtedy zhotovované z trk, zo striebra a z picháčov ježa.

Na popukané rty slúžila masť zhotovená zo sadzy, dubových šišiek a škriabanej barančie kôžky. Keď dych z úst zapáchal a byly príčinou zlé zuby, musely sa tieto s popolom zo spálenej myši, ktorý s mädou a anýzovým práškom bol smiešaný, drhnúť.

Keď takto bola dáma už pristožená, prišli iné otrokyne a jedna malovala obočie takou farbou, aké byly vlasy. Tieto musely mať takú farbu, ktorá by veku dámy zodpovedala. Teda staršia dáma, ktorá ešte farbysté vlasy zachovala, musela si ich na šedivo zafarbiť nechať a iné zase opačne.

Úbr dámy bol vtedy len „chic“, keď bol dľa gréckej módy shotovený a tie otrokyne, ktoré dámu strojily, musely byť Gréčanky, alebo aspoň keď takých nebolo, grécke mená mať.

Všetky masťičky, alebo jejích súčiasti, musely byť tiež z Gréck; inšie neboly tak dobré.

Keď bola dáma takto už pristožená, nechala si ešte rty na červeno zafarbiť, potom obozrela sa v zrkadlách, a probovala, jak jej sluší vážna, usmieváva a prisna tvár; študovala v zrkadle pohyby, výrazy a posuňky, a až potom, keď všetko toto prekonala, mohla svoje komnaty opustiť.

Takéto procedúry trvaly 4—5 hodin, medzi ktorým časom prijala i sniekanie a inšie zákusky.

Vznešene dámy maly k svojr u prístroju pridelených i 25—30 otrokýň, ktoré inšiu prácu nemaly, iba starosť nad výstrojom svojej panej.

„Zividíte im to, naše slečny?“

Dľa „Aehrenlese“. *Strýčko Ferdinand.*

Slovenská knižnica.

„Už je tu svrchovaný čas, aby národu nášmu daná bola do rúk vážna, skutočne dobrá a cenná slovenská kniha, ak má u nás vzrastať všeobecné vzdelanie. Sme národ bez svojských škôl — ako môžeme lepšie prosperovať, ako vydávaním a rozširovaním, dobrých, vzdelávajúcich kníh, ktoré by nám vedely aspoň z čiasky to nahradiť, čo nám zhumpovaná, odcudzená škola dáť zanedbala!“

Vedení súc touto zásadou odhodlali sme sa vydávať lacnú sberku dobrých, pôvodných slovenských kníh pod titulom: „SLOVENSKÁ KNIŽNICA.“ Po zanikých „Zab. poučných knižkách.“ po zastavenej, „Románovej biblioteki“ usilujeme sa nahradiť tento nedostatok. Neplývame prázdnyimi sľubami, ale ujistujeme, že vydávať budeme iba knihy *skutočne dobré*, cenné, také, ktoré značia ozaj obohatenie našej spisby a literárneho trhu.

Každý rok vydáme štyri knihy, obsaňujúce asi 700 strán. Ročný predplatok na všetky štyri knihy ustalili sme na 2 kor 40 hal.

1. **Reštauráciu Jána Kalinčáka**, podarený obraz „volebných bojov“ v časoch zemianskych privilegii, tej šahačky o moc a nadvládu v stolicach, toho spôsobu volieb — ktorý na hanbu a posmech slobody a ústavnosti i do dnes sa užíval. Je to vzácna kniha, najcennejšia zo všetkých prác tohoto znamenitého spisovateľa.

2. **Tri povesti** od Jána Čujáka, jednoho z najtalentovanejších mladších našich spisovateľov. Znamenité práce jeho v „Slov. Pohľadoch“ a v iných slovenských časopisoch ukazujú, že na prvú knihu jeho povestí môžeme právom byť zvedaví.

3. **Dejiny Národa slovenského**, práca popredného národohospodárskeho pracovníka *Igora Hrušovského*, na základe najlepších prameňov. Bude to práca jasno písaná, ľahkosrozumiteľná, písaná s láskou k predmetu. Kniha, ktorá má ukázať, aký veľký význam v dejinách tejto krajiny prislúši Slovákom, ukázať má, že nie sme národ „bez dejin, bez minulosti“ — naopak, že kultúrna práca naša je tu veľkého významu a že môžeme byť na ňu hrdí. „My sme tu doma! Táto krajina je i naša. Tisícročná práca naša dáva nám to právo!“ Bude to kniha, aká už dávno mala byť napísaná.

4. **Nové besednice od Tajovského**. Spisovateľ podá v tejto knihe výber najlepších svojich prác, účelne vybraných. Meno Tajovského je zárukou, že kniha táto donesie práce skutočnej hodnoty.

I pre ďalšie ročníky zabezpečené máme práce najlepších našich spisovateľov. Usilovať sa budeme podať v každom ročníku jednu-dve práce poučné, či už z historie, literatúry, zemepis, kultúrneho života slovenského, alebo z vied prírodných, praktické knihy denné potreby, z oboru práva, zdravotvedy atď.

Záleží na obecenstve našom, aby nás v práci tejto podporovalo.

Vydavateľstvo „Slovenskej knižnice“ (F. VOTRUBA)

v Pešti. (Budapest, VIII. Rákoci-tér 3.)

Vyzvanie.

Dolupodpísaní jako zakladatelia vyzývame ct. obecenstvo týmto dľa nasledujúceho prospektu ku podpisovaniu účastin:

Prospekt.

1. So sídlom v meste Skalici zakladáme pod firmou: **Obchodná banka v Skalici** peňažný ústav.

2. Cieľom a predmetom ústavu je: prevádzkať všetky bankové a peňažnouverné obchody, menovite: prijímať vklady na zárokovanie; eskomtovať zmenky a cenné papiere; dávať čím lacnejšie požičky na dlžobné úpisy so zaručiteľmi, na intabulácie, na zálohy, na bežný účet; zakladať hospodárske, priemyselné a obchodné podniky, zvláste ale poskytovať lacný úver hospodárskym, úverkovým, nákupným, odpredávajúcim, priemyselným družstvám a spolkom na pozdvihutie krajinského domáceho priemyslu; zakladanie ústredných spolkov, skladíšť, potažne súčastnovať sa v nich; kupovať a predávať cenné papiere, peňažné druhy a podobné cennosti; sprostredkovať obchody s tovarom, prijímať depozity, inkasovať cudzie požiadavky.

3. Ústav utvoruje sa na 50 rokov, od dňa sriaďujúceho počítat sa majúcich.

4. Základná istina ústavu obnášať bude 100.000 korún, slovom: stotisíc korún a utvori sa 1000 kusmi účastin po 100 kor. nominálnej hodnoty. Účastiny budú zaeť na meno.

5. Upisovanie účastin končí sa dňom 15. decembra 1906. Tento srok môže byť zakladateľmi predĺžený.

6. Uoisaná základná istina, spláca sa tým spôsobom, že každý upisujúci zaplatí ihneď pri podpísaní na každú účastinu 50% a na zaokrútie zakladačných výdavkov 2 koruny od každej účastiny, ďalších 50% splatí sa do 1. februara 1907.

Prvú splátku treba poslať na adresu: Dr. Pavel Blaho kraj. vyslanec v Skalici (Szakolozs).

7. Sriaďujúce valné shromaždenie zadrží sa 15. februara 1907. predpoludním o 10. hodine v Skalici v miestnostach Kat. Kruhu, na ktoré sa ct. podpisovatelia povolávajú s tým upozornením, že na toto sriaďujúce valné shromaždenie mimo obyčajného pozvania, žiadne iné pozvánky vypustené nebudú.

8. Zakladatelia podržujú si právo vymenovanie prvej správy na 3 roky a rozhodovanie v páde prepísania účastin nad prijatím, lebo neprijatím prepísaných účastin.

V Skalici, dňa 1. novembra 1906.

Dr. Pavel Blaho
lekár, kraj. vys anec.

Pavel Belay
roľník z Pritrže.

Pavel škrovánek
roľník z Pritrže.

Ján Pukancík
roľník z Mokrehohája.

Dr. Ludvik Okánik
farár v Skalici.

Juraj Quotidian
ev. farár v Skalici.

Štefan Marek
mlynár a roľník v Tövistalu.

Jozef Teslik
majiteľ knižtlačiarne.

Pavel Blaho
farár vo Gbeloch.

Franc Cserny
pekar a roľník v Skalici.

Jozef Branecký
roľník v Skalici.

Oznam. V jednej dedinke pri Holiči je pol-nosť pod 43 merio výsievky prvej triedy a jedna dobre idúca teháleň na predaj. Ke kúpe je dostatočné 6000 korún; ostatnie môže byť ina ráty splatené.
Blížšie udá p. Jozef Teslik v Skalici.

Oznam. Oznamujem et. obec. nstvu, že som otvoril v dome pana Mikuláša Raški z mojho vlastního mletia mčény sklep a sklad pod firmou Retezer P Múčku dorábam z Banackej pšenice, ktorá je tak užitočná a biela jako aj z dolno zemských párnich mlynov. K dostániu v menšom i vo väčšom.
Z úctou
Retezer Pal mlynár
Morvaďr.

Hľadajú sa učni do učenia. Jeden do knihárskeho závodu. Jeden do klempeřského závodu. Jeden na kolárske remeslo.

Mám na predaj jednu novú mašinu ci in-drovku pre šustrov za miernu cenu.
Ján Hasil,
Holič kopčanská ul. č 102.

D. Sensel.

Strojová výroba pletených punčoch v Holiči. (Ny. m.)

Shotovuje punčochy pre panie, dievky a pre pánov z bavlny a hodbávneho pletiva a síce len v prvej jakosti. Prijíma aj nadpletanie každého druhu punčoch za najľavnejšie — ceny. — Rýchle zasielanie. — Dokonala výroba.

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stoiné stearinové a parafinové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodáva najľavnejšie

Prvá Královohradecká cis. a král. dvornia tovareň na sviečky, mydlá a voňavky.

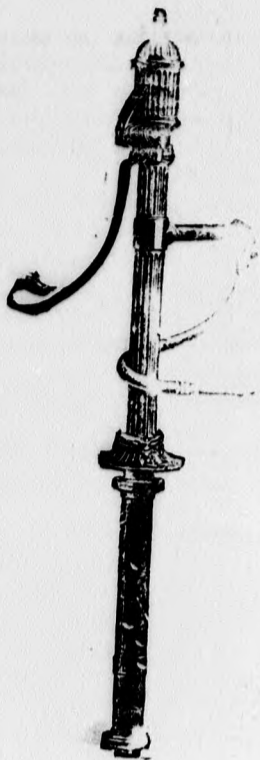
J. Pilnáček,

Hradec Králové, Kárl. České.

Založeno roku 1816.

Pre dôstojné farne urady zvláštne lacne ceny!

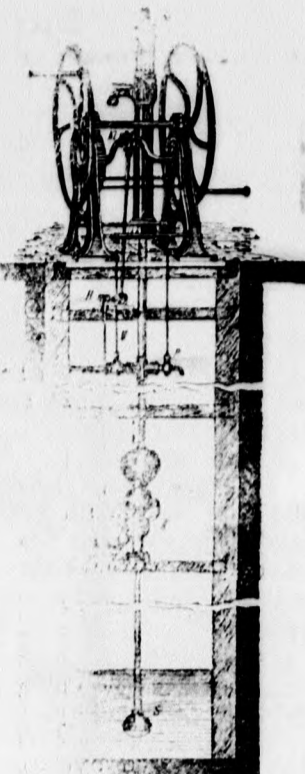
Solná seka křesťanská firma.

Továreň na vodovody a pumpy
Jan Vítěz v Prerove (Morava)
zariaduje s plnou zárukou najlepšie

pumpy

pre mesta, obce veľkostatky, villy gazdovstva, tehelne, továrne, zahrady, mliekárne atď.

Genníky a rady zdarma.

Spofahujú zástupci a cestujúci sa príjmu.

Jesenský

V Lipt. Sv. Mikuláši.

Výhradný odpredaj krmneho vápna so značkou Hospodár pre celé Uhorsko.

1 kg. krmneho vápna so značkou Hospodár má viacej výživnej látky, ako 50 kg. kľče.

Nesceniteľné pre kone, voly, kravy, žrebce, teľce, svine, prasce, ovce, sliepky a vobec statok a hydinu.

Pozor na značku!

5 kg. 2 kor. 80 h. poštou vyplatené.

Jozef Orlický,

veľkozavod plodinový a semenársky, vlastné nakladanie chýrne známých bzeneckých ogurkov. Bzenec Morava.

Odporúča svoj sklad: šošovice hrachu, fazule, maku, kmínu a všetkých do oboru spaľajúcich plodín a zelenin: cibuľu, cesnak, kysanú kapustu ogurky.

Pre jaro pôvodné repové semená v najlacnejších cenách.

Zástupca pre Uhorsko.

Jozef Pařízek, Szokolca.

TELEGRAM!

Sukne polovlnené po . . . 75-70 kr. a vyše.
Sukne grisetové vyšívané po 1 zl. 20 kr. a ..
Sukne satenové tlačené modne po 93 kr. a ..
Sukne kanafasové modne po 1 zl. 10 kr. a ..
Sukne atlasové modne . . po 1 zl. 5 kr. a vyše,
Sukne glotové, prádlo biele i delnicke, zástery všetkých drnhov, ubrusy, soupravy, plátina, atď., všetko v rozličných farbách a modních vzoroch vyrába a dobierkou ľavne zasiela:

tkalcovna A. Jelínka v Jimramové.

Vzorcky zdarma a fvanke. Bratia křesťane! Podporujte malopriemysel! a ľava čistou ručnou pracu!

Odporúčame naším rodinám „Kolínsku Cigóriu.“